

SZILI JÓZSEF

Október 23.

Alacsonyan a házormok fölött
fegyverropogást szállít az ég
alábuktatja az utcák vermeibe

Egy szellő itt maradt nyárról
lézeng mint a téleleji légy

A Práter-utca végén muskátlik fölött
kihajol egy asszony
fonnyadt és fehér
s ami fehér
itt szürke mint a fal
szavak potyognak mint a vakolat

Lehetne csöndes októberi éj
Lehetne csönd
A feszes égen fegyverek dobolnak
Kinek szánták e jeleket
Potyog a vakolat
Lehetne csönd
ha mindent ős-előlről kezdenénk

*

Lassan gördült a rakpart fölött
a villamos Dacunk a puha égre
bámult a szobor derekán A vén
Gellérthegy bólogat hogy már e nép
megbűnhődte
a korokat amiket meg sem ér
Prófétáink profétáltak jókor
de a fülek csak most lettek bibék
magházzá tokosítva lelkeinket

Esküszünk
a magyarok pogány istenére
Esküszünk
tizenkét pontjainkra
s valahány sebünknek nevet tudtunk adni
Gyulladásban a vakmerő remények
Recrudescunt inclytæ gentis vulnera
sebek fölfakadtak
hidak eresztékein csorogtak
partot mostak
Nagy búsultunkban felgyülekvésünk
toporog indul lassú vonulással

Ki dörömböl az ég boltozatján
bereteselt kapukon ki dörömböl
örökletes tüzek kálváriásai
portverők porban slattyogók
partok szakadnak fordultokban
fordulása készül az időnek

Hosszú zarándokútjában a nép
estére kelve a Duna-parton
egy nagy sötétlő országházhoz ért
A hazának nincsen háza Mért
Kért
még kért
csak kért
a nép

Nincsen szemük meglátni a lángot
mely idáig kúszott a föld alatt

Láttad az asszonyt Kít átkoz
Ki akarta hogy vér is kell a torra
Égő forgács a két szemük
felöltő nélkül viharkabátban
teherautókon tépett lobogóval
fegyverekért

Egyszerre lobban lángra ezer év
minden erdeje rég betakartak
fatörzsek bokrok lápokba süppedt
őstenyészet tüzel a föld alatt

Lehetne csöndes éj
de mit tudják az alvók

csont hús porc velő ideg és vér
vér sok vér az ember
kitárulkozik anatómiánk
kitárva szívünk pitvara
vérfolyamok zsiliprendszere
tereli a vért

Feszítsd vállad a kőre
tapostad de édes
meglágyítja ilyen ölelés

Megöl ha nem ölöm meg
megölöm és megölnek
A fegyver törvény
Akik hozzák
azokért

Finoman illeszkedő csapok, reteszek, billentyűk, táruk
fémlogikája
tenyérbe lapuló zömök nyak
vasalt tusához szabott gödre a vállnak
célgömbtől célíg feszülő tekintet
az egyenessel párhuzamos ív
a másik metszéspontig összeköt
a másikig
A fegyver rendje erős rend
az emelőé
kifordíthatja sorsából az embert

Harcunk e kifordított szenvedés

Frissen gyalult arcok
fiak kiket korán fog satuba a halál
a mértékéből várat lehet rakni
kedveseinket mind belé faloznánk
meg is állna akkor magos Déva vára

*

Fecerunt magnum áldomás hét határra szólót
sátrakban tűzdelt étkekre fölkerelkedtek a népek
suttogás a ponyvához közel
a tánc alig csillapodott még
hitbéli kincsünket elvitték meggyalázni

Nem indult meg az ég
a holtak sem túrták szét a sírjukat

Az ég megállta némán de már a holtak
megfordultak közöttünk és elindult
hozzájuk tőlünk is egy nagy csapat
Hat napig tartott amíg lett elég
halottunk de az élők
még megtanulnak élni

Jaj
ha lehetett volna elébb

(1956. október 27-29.)

Az igazság most

Az igazság most az hogy nincs igazság
C'est ça Ebbe a jobb lator a bal
s közöttük számos Krisztus belehal
Ettől a bátrak megvesznek A maznák

még megúszhatják Ettől a mihasznák
kapósak csakhogy magára ki vall
Ami volt ami lenne ami van
undor Hogy újra Megint csak eltolnánk

Kiáltoznál de nincs hova kiáltozz
Nincs akit kérjél nincs csak akit átkozz
s nincs átkod hogy ne átkoznád magad

Átkozd a végzetet meg a reményt is
a veszteglést is meg a sietést is
s légy egyre némább süketebb vakabb

(1956. december 5.)

Alkonyi felhőfestmény Budapest fölött 1956. december 5-én

A mű ott maradt
külvárosi telkek villák kertek házak fölött
sötét lobok kacsok pászmák a gyöngykagylós ragyogás ravatalán
a pokol vagy a menny lehasogatott kárpitjai
roncsok cafatok foszlányok úsznak a csonka láthatárig
romok égre-földre
falrom tetőrom kéményrom
pallók lécek gerendák dúcok
tégla- cserép- üvegtörmelék
zúzva törve hasítva szaggatva tépve nyesve
csépelve csorbítva szórva terítve
egymástól el egymásba szorosan
bádogdobozok üvegszemét almahéj kormos cafatok
ásatás után a kor maradványai
itt mindennek igazolt helye van
a gránát kacér kis repeszét repedt fazék piros zománcos füle öleli
a tárgyak tudták a helyüket
a jelre odaléptek
a ceremónia egy pillanatra sem akadt el
a romok rendje erős rend
a rádió folyton kérdezősködik
beszól a romok közé
látjátok feleim szömtökkal
aki hallja adja át
a szédület kifogott a házakon
nagyon meggondolatlanok ezek a házak
feltehetőleg fiatalok még
a világból is kiszaladnának
aki hallja adja át
s akkor a könnyörgés
vimádjunk
mi csak vidáman vimádjunk
azt a csirkefogó atyaúristenit
másképp is csinálhatott volna világot
ne a falak roppanjanak össze romokká
a romok röppenjenek föl falakká
mi majd beüvegezzük a maradék gittel
mi a maradék
gittel

(1956. december 9.)